

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

به نام خداوند رحمتگر مهربان
وَالذَّارِيَاتِ ذُرُوءًا ﴿١﴾

فولادوند: سوگند به بادهای ذره افشان

مکارم: سوگند به بادهائی که ابرها را به حرکت در می آورند (و گرد و غبار و بذرهای گیاهان را).

فَالْحَامِلَاتِ وِقْرًا ﴿٢﴾

فولادوند: و ابرهای گرانبار

مکارم: و سپس سوگند به ابرهائی که بار سنگینی (از باران) با خود حمل می کنند.

فَالْجَارِيَاتِ يُسْرًا ﴿٣﴾

فولادوند: و سبک سیران

مکارم: و سپس سوگند به کشتیهائی که به آسانی به حرکت در می آیند.

فَالْمُقَسَّمَاتِ أَمْرًا ﴿٤﴾

فولادوند: و تقسیم کنندگان کار [ها]

مکارم: و سوگند به فرشتگانی که کارها را تقسیم می کنند.

إِنَّمَا تُوعَدُونَ لَصَادِقٌ ﴿٥﴾

فولادوند: که آنچه وعده داده شده اید راست است

مکارم: (آری سوگند به همه اینها) که آنچه به شما وعده داده شده است قطعاً راست است.

وَإِنَّ الدِّينَ لَوَاقِعٌ ﴿٦﴾

فولادوند: و [روز] پاداش واقعیت دارد

مکارم: و بدون شك جزای اعمال واقع شدنی است.

وَالسَّمَاءِ ذَاتِ الْحُبُكِ ﴿٧﴾

فولادوند: سوگند به آسمان مشبك

مکارم: قسم به آسمان که دارای چین و شکنهای زیباست!

إِنَّكُمْ لَفِي قَوْلٍ مُّخْتَلِفٍ ﴿٨﴾

فولادوند: که شما [درباره قرآن] در سخنی گوناگونید

مکارم: که شما در گفتاری مختلف و گوناگون هستید.

يُؤْفِكُ عَنْهُ مَنْ أُفِكَ ﴿٩﴾

فولادوند: [بگوی] تا هر که از آن برگشته برگشته باشد

مکارم: کسانی از ایمان به آن (روز جزا) منحرف می‌شوند که از قبول حق سر باز می‌زنند.

قُتِلَ الْخَرَّاصُونَ ﴿١٠﴾

فولادوند: مرگ بر دروغپردازان

مکارم: کشته شوند دروغگویان (و مرگ بر آنها!).

الَّذِينَ هُمْ فِي غَمْرَةٍ سَاهُونَ ﴿١١﴾

فولادوند: همانان که در ورطه نادانی بی‌خبرند

مکارم: همانها که در جهل و غفلت فرو رفته‌اند.

يَسْأَلُونَ أَيَّانَ يَوْمِ الدِّينِ ﴿١٢﴾

فولادوند: پرسند روز پاداش کی است

مکارم: و پیوسته سؤال می‌کنند روز جزا چه موقع است؟!

يَوْمَ هُمْ عَلَى النَّارِ يُفْتَنُونَ ﴿١٣﴾

فولادوند: همان روز که آنان بر آتش عقوبت [و آزموده] شوند

مکارم: (آری) همان روزی است که آنها را بر آتش می‌سوزانند!

ذُوقُوا فِتْنَتَكُمْ هَذَا الَّذِي كُنْتُمْ بِهِ تَسْتَعْجِلُونَ ﴿١٤﴾

فولادوند: عذاب [موعود] خود را بچشید این است همان [بلایی] که با شتاب خواستار آن بودید

مکارم: بچشید عذاب خود را، این همان چیزی است که درباره آن عجله داشتید!

إِنَّ الْمُتَّقِينَ فِي جَنَّاتٍ وَعُيُونٍ ﴿١٥﴾

فولادوند: پرهیزگاران در باغها و چشمه ساراند

مکارم: پرهیزگاران در باغهای بهشت و در میان چشمه‌ها قرار دارند.

أَخَذِينَ مَا آتَاهُمْ رَبُّهُمْ إِنَّهُمْ كَانُوا قَبْلَ ذَلِكَ مُحْسِنِينَ ﴿١٦﴾

فولادوند: آنچه را پروردگارشان عطا فرموده می‌گیرند زیرا که آنها پیش از این نیکوکار بودند
مکارم: و آنچه پروردگارشان به آنها مرحمت کرده دریافت می‌دارند زیرا آنها پیش از آن (در سرای دنیا) از نیکوکاران بودند.

كَانُوا قَلِيلًا مِّنَ اللَّيْلِ مَا يَهْجَعُونَ ﴿١٧﴾

فولادوند: و از شب اندکی را می‌غنودند

مکارم: آنها کمی از شبها را می‌خوابیدند.

وَبِالْأَسْحَارِ هُمْ يَسْتَغْفِرُونَ ﴿١٨﴾

فولادوند: و در سحرگاهان [از خدا] طلب آمرزش می‌کردند

مکارم: و در سحرگاهان استغفار می‌کردند.

وَفِي أَمْوَالِهِمْ حَقٌّ لِّلسَّائِلِ وَالْمَحْرُومِ ﴿١٩﴾

فولادوند: و در اموالشان برای سائل و محروم حقی [معین] بود

مکارم: و در اموال آنها حقی برای سائل و محروم بود.

وَفِي الْأَرْضِ آيَاتٌ لِّلْمُوقِنِ ﴿٢٠﴾

فولادوند: و روی زمین برای اهل یقین نشانه‌هایی [متقاعدکننده] است

مکارم: و در زمین آیاتی برای طالبان یقین است.

وَفِي أَنْفُسِكُمْ أَفَلَا تُبْصِرُونَ ﴿٢١﴾

فولادوند: و در خود شما پس مگر نمی‌بینید

مکارم: و در وجود خود شما (نیز آیاتی است) آیا نمی‌بینید؟!

وَفِي السَّمَاءِ رِزْقُكُمْ وَمَا تُوعَدُونَ ﴿٢٢﴾

فولادوند: و روزی شما و آنچه وعده داده شده‌اید در آسمان است

مکارم: روزی شما در آسمان است و آنچه به شما وعده داده می‌شود.

فَوَرَبُّ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ إِنَّهُ لَحَقٌّ مِّثْلَ مَا أَنَّكُمْ تَنْطِقُونَ ﴿٢٣﴾

فولادوند: پس سوگند به پروردگار آسمان و زمین که واقعا او حق است همان گونه که خود شما سخن می‌گویید

مکارم: سوگند به پروردگار آسمان و زمین که این مطلب حق است همانگونه که شما سخن می‌گویید!

هَلْ أَتَاكَ حَدِيثُ ضَيْفِ إِبْرَاهِيمَ الْمُكْرَمِينَ ﴿٢٤﴾

فولادوند: آیا خبر مهمانان ارجمند ابراهیم به تو رسید

مکارم: آیا خبر مهمانهای بزرگوار ابراهیم به تو رسیده است؟

إِذْ دَخَلُوا عَلَيْهِ فَقَالُوا سَلَامًا قَالَ سَلَامٌ قَوْمٌ مُنْكَرُونَ ﴿٢٥﴾

فولادوند: چون بر او درآمدند پس سلام گفتند گفت سلام مردمی ناشناسید

مکارم: در آن زمان که بر او وارد شدند و گفتند: سلام بر تو! او گفت سلام بر شما که جمعیتی ناشناخته‌اید!

فَرَاغَ إِلَىٰ أَهْلِهِ فَجَاءَ بِعَجَلٍ سَمِينٍ ﴿٢٦﴾

فولادوند: پس آهسته به سوی زنش رفت و گوساله‌ای فریه [و بریان] آورد

مکارم: و به دنبال آن پنهانی به سوی خانواده خود رفت و گوساله فریه (و بریانی را برای آنها) آورد.

فَقَرَّبَهُ إِلَيْهِمْ قَالَ أَلَا تَأْكُلُونَ ﴿٢٧﴾

فولادوند: آن را به نزدیکشان برد [و] گفت مگر نمی‌خورید

مکارم: و آنرا نزدیک آنها گذارد (ولی با تعجب دید دست به سوی غذا نمی‌برند) گفت! آیا شما غذا نمی‌خورید؟

فَأَوْجَسَ مِنْهُمْ خِيفَةً قَالُوا لَا تَخَفْ وَبَشِّرُوهُ بِنُعْمٍ عَلَيْهِ ﴿٢٨﴾

فولادوند: و [در دلش] از آنان احساس ترسی کرد گفتند مترس و او را به پسری دانا مژده دادند

مکارم: و از این کار احساس وحشت کرد، گفتند: نترس (ما رسولان پروردگار توئیم) و او را بشارت به تولد پسری دانا و هوشیار دادند.

فَأَقْبَلَتِ امْرَأَتُهُ فِي صِرَّةٍ فَصَكَتْ وَجْهَهَا وَقَالَتْ عَجُوزٌ عَقِيمٌ ﴿٢٩﴾

فولادوند: و زنش با فریادی [از شگفتی] سر رسید و بر چهره خود زد و گفت زنی پیر نازا [چگونه بزاید]

مکارم: در این هنگام همسرش جلو آمد در حالی که (از خوشحالی و تعجب) فریاد می‌کشید و به صورت خود زد و گفت (آیا پسری خواهم آورد در حالی که) پیرزنی نازا هستم؟!

قَالُوا كَذَلِكَ قَالَ رَبُّكَ إِنَّهُ هُوَ الْحَكِيمُ الْعَلِيمُ ﴿٣٠﴾

فولادوند: گفتند پروردگارت چنین فرموده است او خود حکیم داناست

مکارم: گفتند پروردگارت چنین گفته است، و او حکیم و داناست.

قَالَ فَمَا خَطْبُكُمْ أَيُّهَا الْمُرْسَلُونَ ﴿٣١﴾

فولادوند: [ابراهیم] گفت ای فرستادگان ماموریت‌شما چیست

مکارم: (ابراهیم) گفت پس ماموریت شما چیست ای فرستادگان (خدا)؟

قَالُوا إِنَّا أُرْسِلْنَا إِلَىٰ قَوْمٍ مُّجْرِمِينَ ﴿٣٢﴾

فولادوند: گفتند ما به سوی مردمی پلیدکار فرستاده شده‌ایم

مکارم: گفتند ما به سوی قوم مجرمی فرستاده شده‌ایم.

لِنُرْسِلَ عَلَيْهِمْ حِجَارَةً مِّنْ طِينٍ ﴿٣٣﴾

فولادوند: تا سنگهایی از گل رس بر [سر] آنان فرو فرستیم

مکارم: تا بارانی از سنگ - گل بر آنها بفرستیم.

مُسَوِّمَةً عِنْدَ رَبِّكَ لِلْمُسْرِفِينَ ﴿٣٤﴾

فولادوند: [که] نزد پروردگارت برای مسرفان نشان‌گذاری شده است

مکارم: سنگهایی که از ناحیه پروردگارت برای اسرافکاران نشان شده است!

فَأَخْرَجْنَا مَنْ كَانَ فِيهَا مِنَ الْمُؤْمِنِينَ ﴿٣٥﴾

فولادوند: پس هر که از مؤمنان در آن [شهرها] بود بیرون بردیم

مکارم: ما تمام مؤمنانی را که در آن شهرها (ی قوم لوط) زندگی می‌کردند (قبل از نزول بلا) خارج کردیم.

فَمَا وَجَدْنَا فِيهَا غَيْرَ بَيْتٍ مِّنَ الْمُسْلِمِينَ ﴿٣٦﴾

فولادوند: و [لی] در آنجا جز يك خانه از فرمانبران [خدا بیشتر] نیافتیم

مکارم: و جز يك خانواده با ایمان در تمام آنها نیافتیم!

وَتَرَكْنَا فِيهَا آيَةً لِلَّذِينَ يَخَافُونَ الْعَذَابَ الْأَلِيمَ ﴿٣٧﴾

فولادوند: و در آنجا برای آنها که از عذاب پر درد می‌ترسند عبرتی به جای گذاشتیم

مکارم: و در آن (شهرهای بلا دیده) نشانه‌ای روشن برای کسانی که از عذاب دردناک می‌ترسند بجای گذاردیم.

وَفِي مُوسَىٰ إِذْ أَرْسَلْنَاهُ إِلَىٰ فِرْعَوْنَ بِسُلْطَانٍ مُّبِينٍ ﴿٣٨﴾

فولادوند: و [نیز] در [ماجرای] موسی چون او را با حجتی آشکار به سوی فرعون گسیل داشتیم

مکارم: در (زندگی) موسی نیز نشانه و درس عبرتی بود، هنگامی که او را به سوی فرعون با دلیل آشکار فرستادیم.

فَتَوَلَّىٰ بُرْكُنَيْهِ وَقَالَ سَاحِرٌ أَوْ مَجْنُونٌ ﴿٣٩﴾

فولادوند: پس [فرعون] با ارکان [دولت] خود روی برتافت و گفت [این شخص] ساحر یا دیوانه‌ای است

شبکه‌ی رشد، شبکه‌ی ملی مدارس ایران

مکارم: اما او با تمام وجودش از وی روی برتافت و گفت: این مرد یا ساحر است یا دیوانه!

فَأَخَذْنَاهُ وَاَجْنُودَهُ فَنَبَذْنَاهُمْ فِي الْيَمِّ وَهُوَ مُلِيمٌ ﴿٤٠﴾

فولادوند: [تا] او و سپاهیانش را گرفتیم و آنان را در دریا افکندیم در حالی که او [در آخرین لحظه] نکوهشگر [خود] بود.
مکارم: ما او و لشکریانش را گرفتیم و در دریا پرتاب کردیم، در حالی که در خور سرزنش بود.

وَفِي عَادٍ إِذْ أَرْسَلْنَا عَلَيْهِمُ الرِّيحَ الْعَقِيمَ ﴿٤١﴾

فولادوند: و در [ماجرای] عاد [نیز] چون بر [سر] آنها آن باد مهلك را فرستادیم
مکارم: همچنین در سرگذشت عاد نیز آیتی است در آن هنگام که تبدادی بیباران بر آنها فرستادیم.

مَا تَذَرُ مِنْ شَيْءٍ أَتَتْ عَلَيْهِ إِلَّا جَعَلَتْهُ كَالرَّمِيمِ ﴿٤٢﴾

فولادوند: به هر چه می‌وزید آن را چون خاکستر استخوان مرده می‌گردانید
مکارم: که از هر چیزی می‌گذشت آنرا رها نمی‌کرد تا همچون استخوانهای پوسیده کند!

وَفِي ثَمُودَ إِذْ قِيلَ لَهُمْ تَمَتَّعُوا حَتَّىٰ حِينٍ ﴿٤٣﴾

فولادوند: و در [ماجرای] ثمود [نیز عبرتی بود] آنگاه که به ایشان گفته شد تا چندی برخوردار شوید
مکارم: و نیز در سرگذشت قوم ثمود عبرتی است در آن هنگام که به آنها گفته شد مدتی کوتاه متمتع باشید (و سپس منتظر عذاب).

فَعَتَوْا عَنْ أَمْرِ رَبِّهِمْ فَأَخَذَتْهُمُ الصَّاعِقَةُ وَهُمْ يَنْظُرُونَ ﴿٤٤﴾

فولادوند: تا [آنکه] از فرمان پروردگار خود سر برتافتند و در حالی که آنها می‌نگریستند آذرخش آنان را فرو گرفت
مکارم: آنها از فرمان پروردگارشان سرباز زدند، و صاعقه آنها را فروگرفت در حالی که (خیره خیره) نگاه می‌کردند (بی آنکه قدرت بر دفاع داشته باشند).

فَمَا اسْتَطَاعُوا مِنْ قِيَامٍ وَمَا كَانُوا مُتَّصِرِينَ ﴿٤٥﴾

فولادوند: در نتیجه نه توانستند به پای خیزند و نه طلب یاری کنند
مکارم: آنها چنان بر زمین افتادند که قدرت بر قیام نداشتند، و نتوانستند از کسی یاری طلبند!

وَقَوْمَ نُوحٍ مِّنْ قَبْلِ إِنَّهُمْ كَانُوا قَوْمًا فَاسِقِينَ ﴿٤٦﴾

فولادوند: و قوم نوح [نیز] پیش از آن [اقوام نامبرده همین گونه هلاک شدند] زیرا آنها مردمی نافرمان بودند
مکارم: همچنین قوم نوح را قبل از آنها هلاک کردیم، چرا که قوم فاسقی بودند.

وَالسَّمَاءَ بَنَيْنَاهَا بِأَيْدٍ وَإِنَّا لَمُوسِعُونَ ﴿٤٧﴾

فولادوند: و آسمان را به قدرت خود برافراشتیم و بی‌گمان ما [آسمان] گستریم

مکارم: ما آسمان را با قدرت بنا کردیم و همواره آنرا وسعت می‌بخشیم!

وَالْأَرْضَ فَرَشْنَاهَا فَنِعْمَ الْمَاهِدُونَ ﴿٤٨﴾

فولادوند: و زمین را گسترانیده‌ایم و چه نیکو گسترندگانیم

مکارم: و زمین را گسترده‌ایم، و چه خوب گستراننده‌ایم؟

وَمِنْ كُلِّ شَيْءٍ خَلَقْنَا زَوْجَيْنِ لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُونَ ﴿٤٩﴾

فولادوند: و از هر چیزی دو گونه [یعنی نر و ماده] آفریدیم امید که شما عبرت بگیرید

مکارم: و از هر چیز دو زوج آفریدیم شاید متذکر شوید.

فَقِرُّوا إِلَى اللَّهِ إِنِّي لَكُم مِّنْهُ نَذِيرٌ مُّبِينٌ ﴿٥٠﴾

فولادوند: پس به سوی خدا بگریزید که من شما را از طرف او بیم‌دهنده‌ای آشکارم

مکارم: پس به سوی خدا بگریزید که من از سوی او برای شما بیم‌دهنده آشکاری هستم.

وَلَا تَجْعَلُوا مَعَ اللَّهِ إِلَهًا آخَرَ إِنِّي لَكُم مِّنْهُ نَذِيرٌ مُّبِينٌ ﴿٥١﴾

فولادوند: و با خدا معبودی دیگر قرار مدهید که من از جانب او هشداردهنده‌ای آشکارم

مکارم: و با خدا معبود دیگری قرار ندهید که من برای شما از سوی او بیم‌دهنده آشکاری هستم.

كَذَلِكَ مَا أَتَى الَّذِينَ مِن قَبْلِهِم مِّن رَّسُولٍ إِلَّا قَالُوا سَاحِرٌ أَوْ مَجْنُونٌ ﴿٥٢﴾

فولادوند: بدین سان بر کسانی که پیش از آنها بودند هیچ پیامبری نیامد جز اینکه گفتند ساحر یا دیوانه‌ای است

مکارم: اینگونه است که هیچ پیامبری قبل از اینها به سوی قومی فرستاده نشد مگر اینکه گفتند او ساحر است یا دیوانه!

أَتَوَاصَوْا بِهِ بَلْ هُمْ قَوْمٌ طَاغُونَ ﴿٥٣﴾

فولادوند: آیا همدیگر را به این [سخن] سفارش کرده بودند [نه] بلکه آنان مردمی سرکش بودند

مکارم: آیا یکدیگر را به آن سفارش می‌کردند (که عموماً چنین تهمتی را بزنند) نه، بلکه آنها قومی طغیانگرند!

فَتَوَلَّ عَنْهُمْ فَمَا أَنْتَ بِمَلُومٍ ﴿٥٤﴾

فولادوند: پس از آنان روی بگردان که تو در خور نکوهش نیستی

مکارم: حال که چنین است از آنها روی بگردان و تو هرگز درخور ملامت نخواهی بود.

وَذَكَرْ فَإِنَّ الذِّكْرَى تَنْفَعُ الْمُؤْمِنِينَ ﴿٥٥﴾

فولادوند: و پند ده که مؤمنان را پند سود بخشد

مکارم: و پیوسته تذکر ده، زیرا تذکر برای مؤمنان سودمند است.

وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنْسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ ﴿٥٦﴾

فولادوند: و جن و انس را نیافریدم جز برای آنکه مرا بپرستند

مکارم: من جن و انس را نیافریدم جز برای اینکه عبادتم کنند (و از این طریق تکامل یابند و به من نزدیک شوند).

مَا أُرِيدُ مِنْهُمْ مِنْ رِزْقٍ وَمَا أُرِيدُ أَنْ يُطْعَمُونِ ﴿٥٧﴾

فولادوند: از آنان هیچ روزی نمی‌خواهم و نمی‌خواهم که مرا خوراک دهند

مکارم: هرگز از آنها نمی‌خواهم که به من روزی دهند، و نمی‌خواهم مرا اطعام کنند.

إِنَّ اللَّهَ هُوَ الرَّزَّاقُ ذُو الْقُوَّةِ الْمَتِينُ ﴿٥٨﴾

فولادوند: خداست که خود روزی بخش نیرومند استوار است

مکارم: خداوند روزی دهنده و صاحب قوت و قدرت است.

فَإِنَّ لِلَّذِينَ ظَلَمُوا ذُنُوبًا مِثْلَ ذُنُوبِ أَصْحَابِهِمْ فَلَا يَسْتَعْجِلُونَ ﴿٥٩﴾

فولادوند: پس برای کسانی که ستم کردند بهره‌ای است از عذاب همانند بهره عذاب یاران [قبلی]شان پس [بگو] در خواستن

عذاب از من شتابزدگی نکنند

مکارم: برای کسانی که ستم کردند سهم بزرگی از عذاب است همانند سهم یارانشان (از اقوام ستمگر پیشین) بنابراین عجله

نکنند.

فَوَيْلٌ لِلَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ يَوْمِهِمُ الَّذِي يُوعَدُونَ ﴿٦٠﴾

فولادوند: پس وای بر کسانی که کافر شده‌اند از آن روزی که وعده یافته‌اند

مکارم: وای بر آنها که کافر شدند از روزی که به آنها وعده داده می‌شود.